(Nro. 130.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 65.** 6. Czerwca 1821

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — C. K. Rząd kraiowy podał do umieszczenia następuiące

Uwiadomienia:

Okulista Galicyyski, Potakowski, leczyć będzie w tym roku chorych na oczy w Cyrkułach Wadowickim, Bocheńskim, Sandeckim i Jasielskim, i tym końcem stanie naypierwey w Wadowicach na d. 20. Czerwca.

Dominiia tego Cyrkułu, równie iak i pobliższe Cyrkułów Sandeckiego i Bocheńskiego, które z powodu bliskości położenia życzą sobie posełać chorych do tego mieysca nieczekaiąc przybycia rzeczonego Okulisty kraiowego do Bochni, Nowego Sądzca, i Jasła, oczem podobnież swoiego czasu zawiadomieni zostaną, wzywaią się, by chorych na oczy w ich obwodach znayduiących się, których uleczenia niemożność nie iest ieszcze przez którego z lekarzy stanowczo uznana, tamże wysełali.

Gdy ta dobroczynna ustanowa zaprowadzona iest na koszt właściwego funduszu domestykalnego, przeto nie połączona iest z wydatkami dla Dominiiów i chorych, gdy wreszcie cel iey iest tyle przyiaznym dla ludzkości, przeto spodziewa się Rząd, iż Dominiia troskliwemi okażą się w wyszukaniu i odsełaniu chorych a nawet, że ciemnym i tym, ktorzy tego będą potrzebować, dadzą niezawodnego przewodnika, któryby ich do tak bliskiego mieysca prowadził.

Mocą Dekretu wysokiey Kommissyi nadworney nauk i oświecenia z d. 1. Kwietnia r. b. do liczb. 2237, Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą Swoią z d. 25go Marca r. b. raczył doniesienie o darowanym przez rodzinę Treterów dla Biblioteki Wszechnicy Lwowskiey księgozbiorze składaiącym się z 996 Tomów przyiąć dla Swoiey naywyższey wiadomości oraz zezwolić, aby z tego powodu Urodzonym Stanisławowi i Alexandrowi Treterom naywyższe Jego C. K. Mości zadowolnienie oświadczone było.

— *Z Wiednia d. 26. Maia.* —

Jego C. K. Mość raczył wydać następuiące listy własnoręczne:

Do Ministra spraw zewnętrznych
Xięcia Metternich.

W Wiedniu d 25. Maia 1821.

Zasługi WPana, które w ciągu lat dwunastu na urzędzie Ministra spraw zewnętrznych przez gorliwość swoią o przywrócenie powszechnego pokoiu i ustalenie przyiacielskich związków między Mną a Europeyskiemi Mocarstwy i Państwami, dla Mnie i dla Kraiu położyłeś, pomnożyła nieprzerwana troskliwość iego szczególniey w ostatnich dwóch latach z rostropnością i niezachwianą odwagą poświęcona utrzymaniu powszechney spokoyności i zwycięztwu tego; co iest prawem, nad namiętnem dążeniem burzycieli wewnętrznego i zewnętrznego Państw pokoiu.

Poczytuię obowiązkiem Moim dać WPanu dowod publiczny Moiego zawdzięczenia i zaufania w chwili, dla utrzymania przyszłey spokoyności tak stanowczey. Poruczam przeto WPanu Urząd Kanclerza Moiego Domu, Dworu i Państwa, którego sprawami tak pomyślnie, wiernie i tak przychylnie iuż kierowałeś.

Franciszek m. p.

Do Ministra Skarbu
Hrabiego Stadion.

W Laybachu d. 20. Maia 1821.

Chwila ukończonych spraw tuteyszych, nadarza Mi sposobność okazania WPanu, zupełnego Moiego zadowolnienia z usług, które w ważnym zakresie działalności swoiey poczyniłeś. Ostatnie wypadki byłyby wcale różną przybrały na się postać, gdybyś światłem kierowaniem poruczonego sobie Wydziału, nie był Państwu zapewnił środki stawienia czoła złemu, w skutkach swoich niewyrachowanego. Niebezpieczeństwa czasu, tylko wspólnem wszystkich części zarządu kraiowego dążeniem do iednego celu, pokonane bydź mogły. Własne uczucie WPana przekona go w sposób zaspokaiący, że rostropność i przezorność iego przy-

)(

czyniły się wiele do skutku przedsięwziętego dzieła. Jest to prawdziwem dla Mnie ukontentowaniem przekonać go, iak wielce dzielę z nim to uczucie.

Franciszek m. p.

Do Marszałka polnego
Hrabiego Bellegarde.

W Laybachu d. 20. Maia 1821.

Przy ukończeniu spraw tuteyszych, nie omieszkuię okazać WPanu Moiego zupełnego udowolnienia z usług, które ponowiłeś dla Mnie w tych ważnych i pełnych niebezpieczeństwa wypadkach czasu ostatniego.

Środki, których częścią sam użyłeś, częścią te, które wiernie wspierałeś, przyłożyły się istotnie do pomyślności Moiego zwycięzkiego przedsięwzięcia. Jeżeli woysko Moie zasłużoną sobie rzetelną sławę teraz na nowo utwierdziło, część iey spada naysprawiedliwiey na WPana zabiegi z wszelką oględnością poczynione.

Franciszek m. p.

Do Prezydenta Policyi nadworney
Hrabiego Sedlnitzki.

W Schönbrunie d. 24. Maia 1821.

Wierne i światłe usługi WPana, które na ważnym Urzędzie swoim i dla Mnie i dla Kraiu wyświadczyłeś, spowodowały Mnie, dać mu dowód publiczny Moiego zawdzięczenia; ofiaruię przeto WPanu W. Krzyż Moiego Cesarskiego orderu Leopolda.

Franciszek m. p.

Do Jenerała Jazdy
Barona Frimont.

W Laybachu d. 14. Kwietnia 1821.

Prędkie, z całem znawstwem sztuki woienney i tak szczęśliwe pod naczelnem dowodztwem WPana ukończenie dzieła, ziściło zupełnie życzenia i oczekiwania Moie.

WPan i woysko położyliście swoiem postępowaniem nowe zasługi w sprawie Moiey, Moiey Monarchii, a w tak powszechnem rzeczy położeniu, w którem to przedsięwzięcie rospoczęło się i całey Europy.

Przesełaiąc WPanu Wielki Krzyż Moiego orderu żelazney Korony w dowód publiczny Moiego zawdzięczenia, zalecam mu, abyś woysku pod iego sprawą zostaiącemu, wynurzył Imieniem Moiem uczucia, które WPanu ninieyszem ogłaszam.

Franciszek m. p.

Do Jenerała Marszałka Porucznika
Hrabiego Bubna.

W Leybachu d. 16. Kwietnia 1821.

Świeże dowody przychylności, rostropności i prawdziwey zasługi, których dałeś Mi WPan dowody w ciągu ostatnich wypadków, godne są, abym ie uznał w całey mocy. Własne uczucie WPana przyświadczy mu, że nayściśley dopełniłeś swoiego powołania.

Na dowód publiczny Moiego zawdzięczenia, przeszlę WPanu Wielki Krzyż Moiego orderu Leopolda, nie ograniczaiąc się wszelako na tem iednem zasług iego odznaczeniu.

Franciszek m. p.

Do Prezydenta Rządu kraiowego w Lombardyi
Hrabiego Strassoldo.

W Laybachu d. 20. Maia 1821.

W ostatnich czasach niepokoiu, odebrałem naywymownieysze dowody WPana zdatności i czynności w zakresie iego zawodu. Chcąc WPanu dać dowód zupełnego udowolnienia Moiego, ofiaruię mu Krzyż Komandorski Moiego orderu S. Szczepana.

Franciszek m. p.

Z Wiednia d. 26. Maia. — Przybył tu dzisiay popołudniu z Laybachu Xiąże Metternich Jego Casarskiey Mości Kanclerz Dworu i Państwa.

Wiadomości zagraniczne.

Portugaliia Brazyliia i Algarbiia.

Naynowsze gazety Londyńskie z d. 10. i 11. z. m. podaią dokładnieysze wiadomości o rewolucyi w Rio-de-Janeiro. Gazeta Kuryier z d. 10. opowiada początek tego zdarzenia w sposobie następuiącym: »Dnia 17. Lutego zawinął do Rio-de-Janeiro okręt Manchester z wiadomością o rewolucyi w Bahia, wiadomość ta była powodem do zgiełku i różnych wieści, iak się zwyczaynie dziać zwykło w chwili poruszenia Ludu. Stan ten niepewny trwał przez dni kilka. Dnia 22. przybył okręt Icarus z Hrabią Palmela Gubernatorem Bahii, a w d. 24. wyszedł wyrok Królewski z daty d. 18. t. m., w którym Król Jmć ogłasza, iż ze względu okoliczności w iakich się znayduie Państwo i z obawy o dobro publiczne swoich Ludów, postanowić miał wysłać swoiego syna Don Pedro do Portugalii, aby przedsięwziął i wykonał potrzebne środki do przywrócenia spokoyności, wysłuchał zażaleń tamecznych mieszkańców, zniosł nadużycia i ustalił Konstytucyię. Uważaiąc zaś, że ustawy i instytucyie Portugalii niemogą bydź w iednakowym sposobie zastosowane do Brazylii i innych zamorskich posiadłości, rozkazał Król zgromadzić się w Rio-de-Janeiro Deputowanym (*Procuradores*) municypalno-

ści z Azorac, Madeiry, Brazylii i t. d., aby naradzili się nad temi odmianami Konstytucyi przyiętey przez Stany (Cortes) w Lizbonie, iakie okazałyby się potrzebne. Drugim wyrokiem mianował Król Jmć Kommissyię, która trudnić się ma temi przedmiotami do przybycia wspomnionych Deputowanych. Obadwa te wyroki miały wzbudzić niechęć; listy prywatne donoszę, że zniszczenie właściwe nadziei i życzeń rewolucyionistów przypisywano wpływowi Hrabi Palmella i czasowemu oddaleniu się Hrabi dos Arros (byłemu Gubernatorowi Pernambuku.)

Dnia 26go Lutego ze świtem wyruszyło woysko, plac Rocco zaięło pod dowództwem Majora Pułków, i wszystkie przystępy do owego placu obsadziło działami. Wnet potem ukazał się Następca Tronu i przyięty był okrzykiem: »Niech żyie Król i Konstytucyia!« Wyszedł on na balkon domu Opery i odczytał wyrok z d. 24., wiele mieysc tegoż wyroku nie podobało się władnącemu Ludowi, co zmusiło Xięcia powrócić do pałacu Królewskiego i kazać ie odmienić. Xiąże stał się powolnym i niebawnie powrócił z odmienionym wyrokiem, który dopiero zyskał przyzwolenie zebranych na placu prawodawczych sierżantów i kaprali.« Wyrok ten ogłasza, iż Jego Królewska Mość przedsięwziąwszy wszystkie potrzebne środki dla pogodzenia Konstytucyi Lizbońskiey z Brazyliyską, przekonany, że naypożytecznieyszą byłoby rzeczą dla dobra Jego poddanych dadź im tę Konstytucyię, takową zatwierdzić i rozkazać, aby w całem Państwie przyiętą została; innemi słowy, aby Król potwierdził i sankcyionował ustawy, które nawet nie doszły zupełnie do iego wiadomości! i właśnie iakby Władza Królewska niedosyć była znieważoną i schanbioną, musiał wyrok ten głośno odczytać Następca Tronu, a zaprzysiągłszy Konstytucyię na biblii, podpisał i pokazał swoy podpis z balkonu zebranemu Ludowi!«

»Nie wierzylibyśmy tym wiadomościom, gdyby ich nie doniosły listy odebrane od nader szanowney osoby. Lecz niedosyć. Król musiał przystać na przyięcie narzuconego mu przez buntowników Ministeryium, nayznakomitszemi Członkami tego są: Wice-Admirał Quintella, Minister Spraw Wewnętrznych; Wice-Admirał J. J. M. Torres, Minister Marynarki; S. P. Terreira, Minister Spraw Zewnętrznych; Hrabia Louza (D. Diego), Minister Skarbu; Perreira de Cunha, Jeneralny Intendent Policyi; J. C. Gomez, Jeneralny Skarbnik; J. de Silva Lizboa, Jeneralny Inspektor prassy; J. R. P. d'Almeida, Dyrektor Banku; J. d'Oliveira Barbosa, Dowodca straży Policyi; Wice-Hrabia d'Assega, Prezydent Biόra handlowego i Jenerał C. F. Caula, Gubernator Prowincyi.«

Mianowania ta przyiął Lud z zapałem. Nowy Minister Spraw Zewnętrznych miał mowę do zebranego Ludu, i miał równie szczęście odebrać pochwały; woysko odeszło i Lud się rozeszedł. O godzinie 12 w południe iechał Król z pałacu S. Christovao do miasta; naypierwey wyprzęgli mu konie biali, potem czarni z powozu i ciągnono aż do pałacu powoz otwarty, w którym siedział z Następcą Tronu. Poczem ukazał się Król z całą rodziną w oknach, i miał iak mówią potwierdzić, co zaszło. Na twarzy iego malowała się słabość i pogrążenie. Wieczorem był Król w teatrze, gdzie dano sztukę Kopciuszek, a powszechne oświecenie miasta zakończyło ten dzień taiemnicy.«

Hiszpaniia.

Naynowsze wiadomości z Madrytu z d. 5. z. m. wieczorem umieszczone w Gazecie Francyi z d. 13. t. m. donoszą, że zabicie Vinuesy przez wściekłą kupę pospólstwa napełniło Stolicę boiaźnią i strachem. Było w obiegu mnóstwo list proskrybowanych i wszystko kazało obawiać się, aby nie odnowiono w Madrycie osławionego dnia Sierpniowego w Paryżu. »Uważamy, wyraża Gazeta Francyi, kray ten za będący w stanie bezrządu i opłakania godney anarchii.« W innych miastach Hiszpanii zawsze ieszcze wskazuią na wygnanie nayznakomitszych i naygodnieyszych ludzi; tak w Kartagenie w nocy z d. 27. na 28go wygnano 17 osób, pomiędzy którymi umieszczonych przy Marynarce.

Gubernator Valladolidy, D. Carlos Espinosa wyruszył na d. 30. Kwietnia w 110 ludzi piechoty i 50 iazdy do Lerma; w Aranda połączy się z pułkiem iazdy Calatrava; poydzie przeciwko Merinowi, którego siły codziennie się powiększaią.

Francyia.

Dnia 7go Maia Sąd Parów odprawił swoie pierwsze posiedzenie w sprawie spiskowych z d. 19. Sierpnia 1820. Urządzenie sali iest następuiące: Biόro Prezydenta pokryte niebieskiem axamitem bogato złotem tkane, posunięte iest naprzódi, ukośnie stoią stoły Prokuratorów Korony, P. Peyronnet, iako Jeneralnego Proknratora, i PP. Mars, Vatismenil i Gossin, iako Jeneralnego Adwokata; za biorem są siedzenia dla

synów Parów. W głębi sali stoi stopniowo cztery ławek dla oskarzonych i otaczaiących ich żandarmów; przy tych ławkach są znowu dwie dla ich obrońców. Tym sposobem oskarżeni są w oczach swoich Sędziów, Parów, tworzących półkole. Galeryia zaymuie oprócz siedzących pośrodku dziennikarzów 200 słuchaczów; pomimo tego są dwie trybuny, iedna przeznaczona dla ciała dyplomatycznego, druga dla Deputowanych, z których codziennie 36 może bydź obecnymi. Wprowadzono oskarżonych o godzinie 12; o wpół do pierwszey weszli do sali. Parowie maiąc na czele Kanclerza, który nakrywszy się zagaił posiedzenie napomnieniem słuchaczów, aby ani pochwał ani niechęci nieokazywali; kazał odczytać Sekretarzowi imiona Parów, by następnie nie miał nikt udziału do rozpraw, kto nie iest dzisiay obecny, poczem zwrócił mówę do Adwokatów, napominaiąc ich, by zawsze trzymali się w granicach winnego uszanowania ku wysokiemu Sądowi. Nie było więcey iak 50 Parów, z tych: wszyscy Parowie Duchowni, Ministrowie Richelieu i Latour-Maubourg, prawie wszyscy Marszałkowie, nayznakomitsi Parowie strony liberalney, nakoniec, którzy zaięci są służbą. Pisarz chciał odczytać oskarżonych; atoli na żądanie Jeneralnego Prokuratora wprowadzono naypierwey świadków w liczbie 180 pomiędzy tymi wiele dam; zaięli oni mieysca w przechodzie między siedzeniem Parów. Trzy kwandranse na pierwszą rozpoczęło się odczytanie aktu oskarzenia i trwało do 5. godziny. Z oskarzonych w liczbie 29, zbiegli następuiący: Nantil, Kapitan legii Meurthy; Lavocat, były Officer; Rey, Adwokat Grenoblski, i Mazian, Podpułkownik byłey gwardyi strzelców konnych. Obecnymi są: Robert, Gillarda, Depiers, Eynard i Charpenay, podofficerowie i sierżanci z legii Meurthy; Dequevauvillers, Loritz i Bredart, Officerowie legii półnecney; Delacombe, żołnierz gwardyi przyboczney z kompanii Luxemburgskiey; Gauthier de Laverderie, Podporucznik — i Trogoff; Kapitanowie Adjutanci w drugim pułku gwardyi; Berard, szef batallionu legii północnych brzegów; Sauset, Pułkownik nieczynny, i Mallent, dozorca francuzkiego bazaru (ciągłego wystawiania płodów francuzkiego przemysłu); Dumoulin, Rentier; Caron, Podpułkownik iazdy pensyionowany; Lamy, były poborca w protokole; Scevola Mouchy, kupiec w Nancy; Varlet i Delamotte, Kapitanowie legii Sekwany. Akt oskarzenia w wielu gazetach obszernie umieszczony obwinia ich: »że są sprawcami lub uczestnikami spisku, który miał mieć zamiar obalić Rząd lub Następstwo Tronu, i wezwać obywateli i mieszkańców do uzbroienia się przeciwko Władzy Królewskiey.« Jedenastu równie obecnych Officerów iest obwinionych iedynie, że nie donieśli o tym spisku. — O godzinie 5. zakończył Prezydent posiedzenie i oznaymił świadkom, że obecność ich będzie ieszcze drugiego dnia potrzebną, ponieważ odczytane będą niektóre dokumenta. — Postrzegano, że oskarżeni ubrani byli starannie, i że ich obroncy obchodzili się z nimi po przyiacielsku i podawali im ręce. Adwokaci zakryci byli podczas posiedzenia, co nie bywało na dawnieyszych posiedzeniach w Izbie Parów. Na posiedzeniu z d. 8. Maia Jeneralny Prokurator Peyronnet wniosł żądanie, aby sprawę zaocznych połączyć z obecnymi i razem one prowadzić. Ponieważ obrońcy oskarzonych oświadczyli się przeciwnie, zatem Prezydent dozwolił im głosu. Adwokaci P. Hennequin i P. Berville wyłożyli szkody, iakieby połączenie obu spraw przyniosło dla oskarżonych, podczas, gdy dla nieobecnych nie byłoby właściwie wyroku, ponieważ nie potrzebowaliby iak tylko stawienia się, aby znieść przeciwko sobie zapadły wyrok i rozpocząć nowe postępowanie. — Po odpowiedzi Jeneralnego Prokuratora obudwom i oświadczeniu, iż byłby nie wniosł tego żądania, gdyby sądził, żeby to mogło szkodzić oskarzonym, oddalił się Sąd do pokoiu narad, i po półtorygodzinnem rozważeniu oświadczył: »że, bez względu na żądanie Jeneralnego Prokuratora, rozpocząć się maią natychmiast rozprawy nad oskarżeniem obecnych, zostawuiąc sobie na poźniey przedsięwziąć co należy przeciwko nieobecnym.« — Prezydent zaczął rozprawy, oznaczywszy każdemu w szczególności zarzucony występek, i zapewniwszy wszystkich, »aby się nieobawiali; wysoki Sąd Parów wyższy iest nad wszelki wpływ; iest on oraz mścicielem występku i obrońcą niewinności.« P. Parquin oświadczywszy, że oskarzeni zrzekaią się wszystkich pytań, któreby uprzednie rozstrzygnione bydź powinny Sąd odroczył swoie posiedzenie.

Królestwo Oboiey Sycylii.

Podług wiadomości własnie teraz nadeszłych, Król Jegomość Oboiey Sycylii odprawił wiazd po południu na d. 15go z. m. do Neapolu, i przyięty był z niewypowiedzianą radością.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.